

Põhikooli lõpetamisel tuleb emakeele grammatika eksam

Eesti põhikoolide lõpetajate teadmiste tase on ühtlasem kui gümnasistidel

Malle Pajula
Helen Eelrand

malle@epl.ee
louise@epl.ee

Sel õppeaastal saavad põhikooli lõpetajad valida, kas teha lõpueksam emakeelest või kirjutada kirjand. Mõne aasta pärast võib kirjand kooli lõpueksamina üldse kaduda.

Riikliku eksamikeskuse direktori Enn Männi sõnul tehakse tuleval kevadel eesti keeles keeleksam ehk osaoskustega eksam katseliselt. Kui selle vastu on huvi suur, võib mõne aasta pärast põhikooli lõpetamisel kirjandi kirjutamine kaduda. “Kui juba põhikooli järel kirjandi asemel keeleeksami teinud noored gümnaasiumi lõpetavad, võib sealgi olla vaid keeleksam. Praegu on kõik veel idee tasandil ja midagi kindlat kirjandi tuleviku kohta väita ei saa,” ütles Mänd. Tema sõnul on otsustatud tuleval kevadel keeleksamiga katsetada, sest ka maailmapraktikas pole kirjand levinud eksamivorm, sest seda peetakse ühekülgses.

Männi sõnul on kevadine keeleksam võõrkeele eksami sarnane, ka sellel on kuulamisosa ja kirjalik osa. “Eksamikeskuse koduleheküljel on huvilistele näidis väljas,” ütles Mänd

Eksamid on läinud raskemaks

Nõmme põhikooli 9. klassi neiud on keeleeksami valimise võimalusest vaimustuses. “Kirjand on liiga loominguiline. Eksami ajal lähed niigi närvi ja ei suuda mõelda,” põhjendas Mai-Liis Köpper. Tema kooliõdede hinnangul on üldse põhikooli lõpueksamid varasemast raskemaks läinud, sest ülesandeid ei panda kokku mitme koolis, vaid eksamikeskuses.

Enamik Mai-Liisi klassiõdedest on gümnaasiumi edasiõppimiseks juba välja valinud. Üksmeelselt unistab enamik neist Gustav Adolfi gümnaasiumisse pääsust. Nõmme põhikoolist minnakse veel Mustamäe koolidesse, Pääsküla keskkooli ja Nõmme gümnaasiumi.

Klassijuhataja Katrin Marks ütles, et ei ole oma klassi tütarlaste pärast mures, peavalu valmistavad mõned poisid, kelle hulgas on ka mitu klassikursuse kordajat. “Oleme mõnele kutsekooliajakirja ja internetiaadressid kätte antud, poiste seas on palju selliseid, kes ametikooli võiksid minna,” rääkis ta, “tüdrukute

Nõmme Põhikooli 9. klassi neidudele meeldib, et nad saavad lõpueksamil kirjandi ja keeleeksami vahel valida. “Kirjand on liiga loominguiline, eksamil on niigi närv sees,” põhjendavad nad.

PRIIT SIMSON

hulgas on jällegi mitu olümpiaadivõitjat.”

Enn Mänd ei oska ennustada, kas sel suvel hakkavad keskkoolid endile ühtsete materjalidega põhikoolide eksamite järgi gümnaasiumiosa valima või mitte. “Mullune kogemus näitab, et koolid teevad siiski juba märtsis oma katsed ära. Võib-olla kutsekoolid vaatavad endale õpilasi valides lõpueksamite hindeid. Päris riigieksamite sarnasteks sisseastumiseksamiteks nad seni siiski pole saanud,” ütles Mänd.

Männi sõnul näitas mullune esmakordne, kõigile ühtmoodi materjalidega lõpueksam, et kohustusliku kooliosa lõpetajate tase pole laita. Eksamite keskmised hinnad jäid saja punkti skaalal 62,7 ja 81,5 vahele. “See on tugev tulemus. Eriti head olid hinnad võõrkeeltes. Samas panid hindeid aineõpetajad, mitte nimeleid töid hindav väliskomisjon, seega pole need tulemused nii erapooletud kui riigieksamite statistika,” nentis Mänd.

Eksamikeskuse juhi sõnul on üheksanda klassi lõpetajate tase palju ühtlasem kui gümnaasiumilõpetajate oma. Koolide ja piirkondade vahel suuri hindeerinevusi polnud. “Need, kes esimesest klassist peale hakkasid võõrkeelt õppima, tegid loomulikult keeleksami teistest natuke paremini, kuid üldiselt oli tase tu-

gev ja võrdne,” nentis Mänd. Tema sõnul tuleb riigieksamil tasemevahe peamiselt sellest, et osa koole valib endale katsetel gümnaasiumiosa.

Koolid saavad end võrrelda

Nõmme põhikooli direktori Karli Klaasi sõnul on koolidel hea juba põhikooli eksamite järel oma taset teiste omaga võrrelda. “Koolil endal tekib vahel kõhklus, et kui tema viieline läheb gümnaasiumisse, siis kas ta seal kah viieline on või teki- vad tal probleemid ja pärast on muret kui palju,” tõi ta

näite ja lisas, et kui õpilane on korralikul tasemel ette valmistatud, ei tohiks uuel viisil sooritatavad eksamid muret valmistada. Direktori sõnul on palju hullem, kui iga kool omaette hariduspoliitikat arendab ning tulemused pärast äärmiselt laiali valguvad. “Kuidas tunde sisustada ja mis järjekorras valdkondi anda, võiks muidugi jääda kooli enda otsustada, aga vanuseaasta õppe- nõuded olgu ikka kõigil ühtsed,” arvas ta.

Tuleval kevadel teist korda kõigile ühtsete materjalidega toimuvatele põhikooli eksamitele pääsuks tuleb

Mis eristab põhikooli eksameid riigieksamitest

- Põhikooli lõpueksamid on kõigile koolidele samaste küsimuste ja ülesannetega eksamid, mida hindavad kooli aineõpetajad. Riigieksamil hindavad eksamikomisjoni liikmed nimeta töid.
- Põhikooli lõpetamiseks on vaja teha kolm eksamit. Nendest kaks, emakeel ja matemaatika, on kohustuslikud. Gümnaasiumi lõpetamisel tuleb teha viis eksamit.
- Põhikooli eksameid hinnatakse viiepallisüsteemis, riigieksameid aga kümne ja saja palliga.
- Mõlema eksami töid turvatakse samade reeglite järgi. Põhikooli eksamite puhul avatakse eriliste kleebiga turvaümbrik, ilma et välisvaatleja kohal oleks. Ka jõuavad eksamimaterjalid haridusosakondadesse varem kui riigieksamitööd. Koolidesse saabuvad küsimused ikkagi eksamipäeval.

õpilastel 1. märtsiks kooli juhtkonnale teada anda, mis aines eksamit teha soovitakse. Matemaatika ja emakeele eksam on kohustuslikud,

kuid valida saab võõrkeele (inglise, saksa, prantsuse, vene), bioloogia, keemia, füüsika, geograafia ja ajaloo eksami vahel.